

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1694/2569

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1564, ป.พ.พ. มาตรา 1598/38, ป.พ.พ. มาตรา 1598/39, ป.วิ.พ. มาตรา 142, ป.วิ.พ. มาตรา 246, ป.วิ.พ. มาตรา 252,

พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 6

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่โจทก์กับจำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความตกลงเกี่ยวกับเรื่องค่าอุปการะเลี้ยงดู ค่าการศึกษา และค่ารักษาพยาบาลบุตรทั้งสองนั้น แม้ ป.พ.พ. มาตรา 1564 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์" ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงการกำหนดหน้าที่ของบิดามารดาต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู และการศึกษาแก่บุตรซึ่งยังเป็นผู้เยาว์เท่านั้น เมื่อการทำสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นเรื่อง ความตกลงของคู่สัญญาเกิดจากความสมัครใจของคู่สัญญาโดยที่มิได้มีบทบัญญัติของกฎหมาย บังคับว่าบิดามารดาจะให้การอุปการะเลี้ยงดูและการศึกษาแก่บุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วไม่ได้ ดังนั้น การที่โจทก์กับจำเลยตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ซึ่งมีข้อตกลงว่า "...ข้อ 2. จำเลยตกลงยินยอมชำระค่าเลี้ยงดูบุตรทั้งสอง คนละไม่ต่ำกว่าเดือนละ 35,000 บาท จนกว่าบุตร ทั้งสองจะจบการศึกษาตามที่ระบุในข้อ 3. ... ข้อ 3. จำเลยจะเป็นผู้ชำระค่าการศึกษา ค่า เรียนพิเศษ ค่ากิจกรรม และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรทั้งสองจนจบการศึกษาชั้น ปริญญาตรีหรือชั้นสูงสุดตามที่บุตรทั้งสองต้องการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตามความเป็นจริง ทั้งนี้จำเลยและบุตรทั้งสองต้องได้รับความเห็นชอบร่วมกัน...ข้อ 4. จำเลยตกลง ชำระค่ารักษาพยาบาล ค่าตรวจและดูแลสุขภาพ ของบุตรทั้งสองตามความเป็นจริง..." ข้อตกลง ดังกล่าวถือว่าเป็นการยึดขยายหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูระหว่างบิดามารดากับบุตรออกไปหลังบุตร บรรลุนิติภาวะ อันเป็นความปรารถนาดีของจำเลยผู้เป็นบิดาที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนบุตร ทั้งสองของตนเอง จึงไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนย่อมใช้บังคับได้ หลังจากโจทก์กับจำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลชั้นต้นมีคำพิพากษายอม แล้ว โจทก์ยื่นคำร้อง ฉบับลงวันที่ 3 กันยายน 2563 อ้างว่าจำเลยไม่จ่ายเงินให้แก่บุตรทั้งสองตามที่ ตกลงไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความ ขอให้ออกหมายเรียกจำเลยเพื่อบังคับคดีตาม คำพิพากษายอมความต่อไป อันเป็นการยื่นคำร้องขอบังคับคดีแก่จำเลยเพราะเหตุจำเลยไม่ ปฏิบัติตามคำพิพากษายอมความ ซึ่งจำเลยยื่นคำคัดค้าน ฉบับลงวันที่ 2 ธันวาคม 2563 ว่า จำเลย ไม่ได้ปฏิบัติผิดสัญญาประนีประนอมยอมความ ขอให้ยกคำร้อง ต่อมาจำเลยยื่นคำร้องรวม 3 ฉบับ คือ คำร้องฉบับลงวันที่ 18 มิถุนายน 2564 วันที่ 21 ธันวาคม 2564 และวันที่ 9 มิถุนายน 2566 สรุปใจความสำคัญได้ว่า จำเลยปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความโดยชำระค่าอุปการะ เลี้ยงดู ค่าการศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ให้แก่โจทก์และบุตรทั้งสองเป็นจำนวนมาก ปัจจุบัน พ. จบ การศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในต่างประเทศถึง 2 สาขา และได้ทำงานในบริษัทด้าน วิชาชีพทางกฎหมาย อันเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงและรายได้ที่แน่นอนแล้ว ส่วน ม. ก็จบการศึกษา ระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ น่าจะประกอบอาชีพที่มีความมั่นคงและรายได้ที่ แน่นอนเช่นเดียวกัน สำหรับจำเลยเกษียณอายุจากงานประจำแล้ว ไม่มีรายได้ที่แน่นอน ขอให้มิ คำสั่งให้จำเลยยุติการจ่ายเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ และค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาบุตร

ทั้งสอง รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามสัญญาประนีประนอมยอมความนับแต่วันที่ยื่นคำร้องเป็นต้นไป อันเป็นการยื่นคำร้องขอแก้ไขในเรื่องค่าอุปการะเลี้ยงดูตาม ป.พ.พ. มาตรา 1598/39 โดยจำเลย ขอยุติการชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ ค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาบุตรทั้งสอง รวมทั้ง ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับประเด็นตามคำร้องของ โจทก์ว่าจำเลยปฏิบัติผิดสัญญาประนีประนอมยอมความหรือไม่ ซึ่งข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในสำนวนเกี่ยวกับคำร้องของจำเลย ฉบับลงวันที่ 18 มิถุนายน 2564 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า "สำเนาให้โจทก์ รอไว้ส่งวันนัด" และคำร้องของจำเลย ฉบับวันที่ 21 ธันวาคม 2564 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า "สำเนาให้โจทก์ ส่งในรายงาน" และปรากฏตามรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้น ฉบับลงวันที่ 21 ธันวาคม 2564 ว่า ศาลชั้นต้นได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคำร้องของจำเลยดังกล่าว โดยสอบถามคู่ความและมีการกำหนดวันนัดไต่สวนคำร้องของจำเลยในวันที่ 28 และ 29 มีนาคม 2565 ไว้ด้วย ส่วนคำร้องของจำเลย ฉบับวันที่ 9 มิถุนายน 2566 แม้จำเลยจะยื่นคำร้องมาในระหว่างการไต่สวนพยานจำเลย และศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า "รวม" เท่านั้น แต่เนื้อหาตามคำร้องของจำเลยมีลักษณะเกี่ยวเนื่องกับคำร้องของจำเลย ฉบับลงวันที่ 18 มิถุนายน 2564 และวันที่ 21 ธันวาคม 2564 จึงเป็นคำร้องที่จำเลยยื่นเข้ามาในประเด็นเดิมที่เคยขอให้ศาลวินิจฉัยว่ามีเหตุสมควรให้จำเลยยุติการชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ ค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาบุตรทั้งสอง รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นตามสัญญาประนีประนอมยอมความหรือไม่ และโจทก์ได้รับสำเนาคำร้องดังกล่าวแล้ว ดังนั้น ถือว่าศาลชั้นต้นได้มีการไต่สวนพยานหลักฐานของจำเลยตามคำร้องของจำเลยทั้งสามฉบับจนเสร็จสิ้นแล้ว ทั้งโจทก์ก็ยื่นคำแก้ฎีกาท่านองเดียวกับฎีกาของจำเลย ว่าศาลชั้นต้นทำการไต่สวนคำร้องของจำเลยทั้งสามฉบับรวมไปกับการไต่สวนคำร้องของโจทก์แล้ว การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเฉพาะคำร้องของโจทก์เท่านั้น โดยไม่ได้มีคำสั่งคำร้องของจำเลยทั้งสามฉบับด้วยจึงเป็นการไม่ชอบ แต่ในส่วนที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้นในส่วนนี้เป็นการมิชอบ แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา แต่เนื่องจากเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาจึงมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5) ประกอบมาตรา 246, 252 และ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ข้อเท็จจริงได้ความตามทางไต่สวนของโจทก์และจำเลยรับกันว่าจำเลยชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรทั้งสองเป็นค่าการศึกษาทุกเทอม ค่าหอพัก ค่าอาหาร ค่าเครื่องบินไปกลับ และค่าซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษาทั้งหมดเพียงคนเดียว นอกจากนี้จำเลยยังชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรทั้งสองทุกเดือน เดือนละ 35,000 บาท อีกส่วนหนึ่งต่างหาก แสดงว่าจำเลยมีความรับผิดชอบปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3. เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่โจทก์อ้างว่าเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาบุตรทั้งสอง เช่น ค่าทริปวันหยุดในการเดินทางไปเที่ยวดูเมืองต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายส่ง ม. เข้าหอพักที่มหาวิทยาลัย ค่าซื้อโทรศัพท์เคลื่อนที่ ยี่ห้อไอโฟน 2 เครื่อง เป็นต้น ซึ่งจำเลยคัดค้านว่า ค่าใช้จ่ายในส่วนดังกล่าวไม่ใช่ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษาของบุตรทั้งสอง เห็นว่า ค่าใช้จ่ายที่โจทก์ขอให้จำเลยชำระเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเดินทางไปท่องเที่ยวในวันหยุดของบุตรทั้งสองเอง มิใช่ทางมหาวิทยาลัยจัดให้มีการทัศนศึกษา ส่วนค่าโทรศัพท์เคลื่อนที่ ยี่ห้อไอโฟน ก็ไม่ใช่อุปกรณ์ที่ต้องใช้

ในการศึกษา ซึ่งจำเลยก็ได้ซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์และแท็บเล็ตให้แก่บุตรทั้งสองใช้เป็นอุปกรณ์ในการศึกษาแล้ว ส่วนค่าใช้จ่ายในการที่โจทก์และ พ. เดินทางไปส่ง ม. เข้ามหาวิทยาลัย ได้ความจากทางไต่สวนว่าจำเลยเป็นผู้ออกเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวทั้งหมดเองโดยโจทก์ยอมรับว่าจำเลยเป็นคนออกเงินค่าใช้จ่ายเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ค่าใช้จ่ายดังกล่าวจึงไม่ใช่ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรทั้งสอง แม้จำเลยจะเคยชำระค่าใช้จ่ายในลักษณะดังกล่าวมาก่อนก็เป็นเพียงการชำระตามความสมัครใจของจำเลยในฐานะบิดาเป็นครั้งคราวซึ่งตามสัญญาประนีประนอมยอมความไม่ได้มีข้อตกลงให้จำเลยต้องชำระค่าใช้จ่ายที่จำเลยเคยชำระโดยปริยาย ทั้งตามข้อตกลงดังกล่าว มีข้อความระบุไว้ด้วยว่า ทั้งนี้จำเลยและบุตรทั้งสองต้องได้รับความเห็นชอบร่วมกัน โดยให้บุตรทั้งสองแจ้งรายละเอียดให้จำเลยทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วัน ซึ่งข้อเท็จจริงที่ได้จากทางไต่สวนปรากฏว่า ค่าใช้จ่ายส่วนนี้บุตรทั้งสองได้มีการใช้จ่ายไปโดยที่จำเลยกับบุตรทั้งสองยังไม่ได้มีการเห็นชอบร่วมกัน แม้โจทก์กล่าวอ้างว่า บุตรทั้งสองไม่สามารถขอความเห็นชอบในค่าใช้จ่ายดังกล่าวจากจำเลยได้ เนื่องจากจำเลยทอดทิ้งบุตรทั้งสองและปกปิดที่อยู่ของจำเลยไม่ให้บุตรทั้งสองทราบและไม่ยอมรับโทรศัพท์นั้น แต่ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนกลับได้ความว่า โจทก์และบุตรทั้งสองยังคงติดต่อกับจำเลยทางแอปพลิเคชันไลน์ได้ เมื่อโจทก์และบุตรทั้งสองขอเบิกค่าใช้จ่ายที่โจทก์และบุตรทั้งสองอ้างว่าเป็นค่าใช้จ่ายตามข้อตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความ ปรากฏว่าจำเลยเพิกเฉยหรือปฏิเสธไม่ชำระค่าใช้จ่ายส่วนนี้ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเป็นกรณีที่ยังไม่มีการตกลงร่วมกัน จึงฟังไม่ได้ว่าจำเลยปฏิบัติผิดสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าว สำหรับที่โจทก์อุทธรณ์ว่าจำเลยไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงตามในสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 4. ที่ระบุว่า จำเลยตกลงชำระค่ารักษาพยาบาล ค่าตรวจและดูแลสุขภาพของบุตรทั้งสองนั้น ข้อตกลงดังกล่าวมีเงื่อนไขว่า จำเลยตกลงชำระตามความเป็นจริงโดยจำเลยจะนำเงินเข้าบัญชีบุตรทั้งสองภายใน 30 วัน นับแต่วันที่จำเลยได้รับต้นฉบับใบเสร็จรับเงินจากบุตรทั้งสอง อันแสดงให้เห็นถึงเจตนาของคู่สัญญาว่าจำเลยจะชำระตามที่มีหลักฐานเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลจริง ที่โจทก์กล่าวอ้างว่าเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2562 จำเลยไม่ชำระค่าผลิตภัณฑ์บำรุงผิวหน้า ยี่ห้อยูเซอริน ให้แก่ พ. ตามรายการค่าใช้จ่ายที่ค้างชำระนั้น ตามทางไต่สวนของโจทก์ไม่ปรากฏว่า พ. ได้ส่งใบเสร็จรับเงินเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้แก่จำเลย แม้จำเลยจะเคยชำระค่าใช้จ่ายในลักษณะดังกล่าวโดยที่ไม่มีใบเสร็จรับเงิน ก็เป็นเพียงการชำระตามความสมัครใจของจำเลยในฐานะบิดาเป็นครั้งคราว โจทก์จะนำเหตุดังกล่าวมาอ้างเป็นข้อยกเว้นข้อตกลงตามสัญญาประนีประนอมยอมความที่จำเลยต้องชำระโดยไม่มีหลักฐานหาได้ไม่ ทั้งตามทางไต่สวนของโจทก์ที่อ้างว่า พ. มีอาการเครียดจะมีอาการบวมและมีผื่นแดง แพทย์แนะนำให้ใช้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นประจำ แต่โจทก์มีเพียงใบรับรองแพทย์ ระบุว่า พ. มีอาการออกผื่นและอาการบวมเท่านั้น โดยไม่ปรากฏความเห็นของแพทย์ว่ามีความจำเป็นที่ พ. จะต้องใช้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวประจำ จึงยังไม่ได้ความชัดเจนว่าค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นค่าดูแลสุขภาพของบุตรอย่างแท้จริง และที่โจทก์กล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2563 จำเลยค้างชำระ ค่าเครื่องทำความสะอาดผิวหน้าของ ม. นั้น แม้โจทก์จะมีใบเสร็จในการชำระค่าใช้จ่ายดังกล่าวก็ตาม แต่ตามทางไต่สวนของโจทก์ ก็ได้ความเพียงว่าเครื่องดังกล่าวเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยในการรักษาผิวและผิวหน้าซึ่งจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อยาและพบแพทย์ผิวหนังเท่านั้น จึงยังไม่ได้ความชัดเจนว่าเป็นค่าดูแลสุขภาพของ ม. สำหรับที่โจทก์อ้างว่า เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2563 จำเลยไม่ได้ชำระค่ารักษาพยาบาลที่โรงพยาบาล น. เป็นเงิน 4,750 บาท ให้แก่ พ. นั้น โจทก์มี

หลักฐานการแจ้งค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้แก่จำเลยพร้อมสำเนาใบเสร็จมาแสดง ส่วนจำเลยอ้างเพียงว่า ไม่เคยค้างจ่ายค่ารักษาพยาบาลดังกล่าว แต่จำเลยกลับเบิกความตอบทนายโจทก์ถามค้านว่า จำเลยจำไม่ได้ว่าชำระค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ให้แก่ พ. แล้วหรือไม่ เมื่อจำเลยไม่มีหลักฐานมาแสดงว่าได้มีการชำระค่าใช้จ่ายดังกล่าวไปแล้ว กรณีจึงฟังได้ว่าจำเลยยังไม่ได้ชำระค่าใช้จ่ายดังกล่าวแก่โจทก์ ถือว่าจำเลยปฏิบัติผิดสัญญาในส่วนนี้ นอกจากนี้โจทก์อุทธรณ์ว่า จำเลยปฏิบัติผิดสัญญาตามคำร้องของโจทก์ที่ขอให้จำเลยชำระค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ 8 มกราคม 2564 และคำร้องขอคำสั่งเอกสารเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ 13 มิถุนายน 2566 นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงในสำนวนว่า ศาลชั้นต้นไม่ได้มีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์แก้ไขเพิ่มเติมคำร้องของโจทก์ดังกล่าวซึ่งโจทก์ก็มีได้โต้แย้งเกี่ยวกับการที่ศาลชั้นต้นยังไม่ได้มีคำสั่งตามคำร้องของโจทก์ไว้เลย ต้องถือว่าโจทก์ก็มีได้มีคำร้องขอให้จำเลยชำระค่าใช้จ่ายส่วนนี้ เมื่อพิจารณาคำสั่งของศาลชั้นต้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2566 ปรากฏว่าศาลชั้นต้นมีคำวินิจฉัยและคำสั่งเฉพาะแต่คำร้องขอของโจทก์เท่านั้น โดยศาลชั้นต้นยังไม่ได้วินิจฉัยและมีคำสั่งตามคำร้องของจำเลยทั้งสามฉบับที่ขอให้จำเลยยุติการชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ ค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาบุตรทั้งสอง รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ถือว่าศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณามีชอบ แต่เนื่องจากประเด็นดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นตามคำร้องของโจทก์ ประกอบกับได้ความจากฎีกาของจำเลยและคำแก้ฎีกาของโจทก์ว่า ศาลชั้นต้นได้ทำการไต่สวนพยานตามคำร้องของจำเลยทั้งสามฉบับเสร็จสิ้นแล้ว ศาลฎีกาเห็นควรวินิจฉัยให้เสร็จสิ้นไปในคราวเดียวกัน เห็นว่า ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1598/39 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อผู้มีส่วนได้เสียแสดงว่าพฤติการณ์ รายได้ หรือฐานะของคู่กรณีได้เปลี่ยนแปลงไป ศาลจะสั่งแก้ไขในเรื่องค่าอุปการะเลี้ยงดูโดยให้เพิกถอน ลด เพิ่ม หรือกลับให้ค่าอุปการะเลี้ยงดูอีกก็ได้ ตามบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงอาจเกิดขึ้นได้ 4 ประการ คือ เพิ่มขึ้น ลดลง ไม่ให้อีกต่อไป หรือเคยไม่ให้แต่กลับมาให้ใหม่ โดยขึ้นกับพฤติการณ์ รายได้ ตลอดจนฐานะความเป็นอยู่ของทั้งสองฝ่าย และไม่ว่าค่าอุปการะเลี้ยงดูจะได้นำกำหนดโดยคำพิพากษา ข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความก็ตาม ย่อมสามารถเปลี่ยนแปลงในภายหลังได้เสมอ ดังนั้น แม้สัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์กับจำเลยจะกระทำขึ้นโดยชอบด้วยความสมัครใจของคู่กรณี หากต่อมาพฤติการณ์ รายได้ หรือฐานะของจำเลยได้เปลี่ยนแปลงไป จำเลยก็ชอบที่จะร้องขอให้เปลี่ยนแปลงได้ แสดงว่าการกำหนดค่าอุปการะเลี้ยงดูมีลักษณะเป็นการชั่วคราวจึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ หากมีข้อเท็จจริงตามที่กฎหมายระบุไว้เกิดขึ้น ประกอบกับมาตรา 1598/38 บัญญัติว่า ...ค่าอุปการะเลี้ยงดูนี้ศาลอาจให้เพียงใดหรือไม่ให้ก็ได้ โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้มีหน้าที่ต้องให้ ฐานะของผู้รับและพฤติการณ์แห่งกรณีด้วย เช่นนี้เมื่อพิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์กับจำเลย ข้อ 1. มีข้อความว่า "จำเลยตกลงยินยอมชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์เป็นเงินเดือนละ 50,000 บาท ...จนกว่า ม. จบการศึกษา ระดับปริญญาตรี" และข้อ 2. มีข้อความว่า "จำเลยตกลงยินยอมชำระค่าเลี้ยงดูบุตรทั้งสองคนละไม่ต่ำกว่าเดือนละ 35,000 บาท...จนกว่าบุตรทั้งสองจะจบการศึกษาตามที่ระบุในข้อ 3. ..." และข้อ 3. มีข้อความว่า "จำเลยจะเป็นผู้ชำระค่าการศึกษา ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรม และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรทั้งสองจนจบการศึกษาชั้นปริญญาตรีหรือชั้นสูงสุดตามที่บุตรทั้งสองต้องการทั้งในประเทศและต่างประเทศตามความเป็นจริง..." เห็นได้ว่าสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวกำหนดให้จำเลยหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดูของบุตรทั้งสองมีสองกรณี กล่าวคือ กรณีแรกเมื่อบุตรทั้งสองศึกษาจบปริญญาตรี กรณีที่สองเมื่อบุตรทั้งสองศึกษาจบ

ชั้นสูงสุด โดยใช้คำว่า "หรือ" ซึ่งหมายความว่าถึงกรณีหนึ่งกรณีใดก็ได้ที่มาถึงก่อน ส่วนค่าใช้จ่ายอื่นตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 4. และข้อ 5. ก็เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการอุปการะเลี้ยงดูบุตร ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในช่วงเวลาเดียวกับสัญญาประนีประนอมยอมความข้อ 2. และข้อ 3. ซึ่งต้องอยู่ในเงื่อนไขหลักเกณฑ์การหลุดพ้นความรับผิดเช่นเดียวกันกับที่กล่าวมาข้างต้น ได้ความจากคำร้องของจำเลยทั้งสองฉบับว่าจำเลยประสงค์จะยุติชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ ค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาบุตรทั้งสอง รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นตั้งแต่จำเลยยื่นคำร้อง ฉบับลงวันที่ 9 มิถุนายน 2566 ถือว่าจำเลยมีความประสงค์จะชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูแตกต่างไปจากเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความ อันเป็นประโยชน์แก่บุตรทั้งสองและโจทก์ย่อมกระทำได้ เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า พ. บุตรคนที่ 1 มีอายุครบ 25 ปี ทั้งประกอบอาชีพการงานแล้ว จึงเห็นควรให้จำเลยยุติการชำระค่าอุปการะเลี้ยงดู ค่าการศึกษา และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของ พ. ส่วน ม. บุตรคนที่ 2 ปรากฏว่าในวันที่จำเลยยื่นคำร้องฉบับที่สาม ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2566 ม. จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 12 จึงเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความ ซึ่งจำเลยมีสิทธิยุติการชำระค่าอุปการะเลี้ยงดู ค่าการศึกษา และค่าใช้จ่ายอื่นของ ม. ตามสัญญาประนีประนอมยอมความได้ สำหรับค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 1. ระบุให้จำเลยรับผิดชอบชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูของโจทก์จนกว่า ม. จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่า ขณะจำเลยยื่นคำร้องฉบับที่สาม ม. ก็จบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว จึงเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความ จำเลยจึงหลุดพ้นความรับผิดไม่ต้องชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่โจทก์อีกต่อไป

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาศาลฎีกาตามสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์กับจำเลย ฉบับลงวันที่ 25 มกราคม 2559 ซึ่งมีข้อตกลง ดังนี้ ข้อ 1. จำเลยตกลงยินยอมชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ เป็นเงินเดือนละ 50,000 บาท โดยจำเลยจะนำเงินเข้าบัญชีโจทก์ที่ธนาคาร ก. สาขาสำนักงานใหญ่ บัญชีออมทรัพย์ เลขที่บัญชี 101-7-88xxxx ภายในวันที่ 30 ของทุกเดือน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม 2559 เป็นต้นไปจนกว่านายมิเกล จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ข้อ 2. จำเลยตกลงยินยอมชำระค่าเลี้ยงดูบุตรทั้งสองคนละไม่ต่ำกว่าเดือนละ 35,000 บาท ตามคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีหมายเลขแดงที่ 772/2555 ของศาลชั้นต้น จนกว่าบุตรทั้งสองจะจบการศึกษาตามที่ระบุในข้อ 3. โดยจำเลยจะโอนเงินเข้าบัญชีบุตรทั้งสองภายในวันที่ 30 ของทุกเดือน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม 2559 เป็นต้นไป ข้อ 3. จำเลยจะเป็นผู้ชำระค่าการศึกษา ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรม และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรทั้งสองจนจบการศึกษาชั้นปริญญาตรีหรือชั้นสูงสุดตามที่บุตรทั้งสองต้องการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตามความเป็นจริง ทั้งนี้จำเลยและบุตรทั้งสองต้องได้รับความเห็นชอบร่วมกัน โดยให้บุตรทั้งสองแจ้งรายละเอียดให้จำเลยทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วัน ข้อ 4. จำเลยตกลงชำระค่ารักษาพยาบาล ค่าตรวจและดูแลสุขภาพของนางสาวแพรวเพชร และนายมิเกล ตามความเป็นจริงโดยจำเลยจะนำเงินเข้าบัญชี บุตรทั้งสองภายใน 30 วัน นับแต่วันที่จำเลยได้รับต้นฉบับใบเสร็จรับเงินจากบุตรทั้งสอง ข้อ 5. จำเลยตกลงชำระค่าส่วนกลาง ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ค่าอินเทอร์เน็ต และค่าเคเบิลทีวีของห้องชุดไทป์ตามความเป็นจริง ข้อ 6. จำเลยตกลงนำรถยนต์ ยี่ห้อฮอนด้า รุ่นซีดี และเซฟฟีโร ออกขายเพื่อนำเงินมาซื้อรถใหม่ให้โจทก์ 1 คัน

ยี่ห้อโตโยต้า รุ่นอินโนวา ภายในวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2559 และรถมือสองสภาพใหม่พร้อมใช้งาน 1 คัน ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2559 โดยจดทะเบียนให้โจทก์เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้ โจทก์ตกลงเป็นผู้รับผิดชอบจ่ายค่าประกันรถยนต์ ค่าบำรุงรักษาและค่าซ่อมด้วยตนเอง ข้อ 7. โจทก์และจำเลยตกลงมีอำนาจปกครองบุตรทั้งสองร่วมกัน โดยให้จำเลยมีสิทธิเยี่ยมเยียนบุตรทั้งสองอย่างน้อย สัปดาห์ละ 2 ครั้ง และมีสิทธิพาบุตรทั้งสองเดินทางไปต่างจังหวัดหรือต่างประเทศได้ตามความเหมาะสม หากจำเลยไม่สามารถเยี่ยมเยียนบุตรทั้งสองได้ตามที่ระบุข้างต้นให้ระงับการชำระเงินตามสัญญาข้อ 1. ไว้จนกว่าจำเลยจะสามารถเยี่ยมเยียนบุตรทั้งสองได้ เว้นแต่เหตุดังกล่าวเกิดจากฝ่ายจำเลยหรือเหตุสุดวิสัย ข้อ 8. ค่าใช้จ่ายอื่นนอกเหนือจากที่ตกลงในสัญญาฉบับนี้ โจทก์ตกลงเป็นผู้รับผิดชอบด้วยตนเอง ข้อ 9. ในกรณีที่โจทก์ไปใช้บริการห้องอาหารของ ร. (สปอร์ตคลับ) โจทก์ตกลงเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง หากมีการเรียกเก็บเงินดังกล่าวจากจำเลย โจทก์ยินยอมให้จำเลยหักเงินจำนวนดังกล่าวออกจากเงินที่ต้องชำระให้แก่โจทก์ตามข้อ 1. ได้ ข้อ 10. โจทก์และจำเลยตกลงตามข้อ 1. ถึง ข้อ 9. และทั้งสองฝ่ายไม่ตั้งใจที่จะเรียกร้องค่าอุปการะเลี้ยงดูต่อกันอีก รวมทั้งไม่ตั้งใจฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายหรือเงินจำนวนใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอุปการะเลี้ยงดูระหว่างกันอีกต่อไป ข้อ 11. โจทก์และจำเลยตกลงให้ถือเอาคำพิพากษายอมและสัญญาประนีประนอมยอมความฉบับนี้เป็นการแสดงเจตนาฝ่ายตน หากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงยอมให้อีกฝ่ายหนึ่งบังคับคดีได้ทันที ข้อ 12. ค่าฤชาธรรมเนียมในส่วนที่ศาลสั่งไม่คืนและค่าทนายความให้เป็นพับ เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2563 โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ออกหมายเรียกจำเลยมาเพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษายอมต่อไป จำเลยยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ต่อมาเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2564 จำเลยยื่นคำร้องขอให้ไต่สวนและมีคำสั่งให้จำเลยยุติการชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรทั้งสองเมื่อบุตรแต่ละคนมีอายุครบ 25 ปีบริบูรณ์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า "สำเนาให้โจทก์ รอไว้สั่งวันนัด" เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2564 จำเลยยื่นคำร้องขอให้มีคำสั่งอนุญาตให้จำเลยยุติการชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูนางสาวแพรวเพชร ตั้งแต่นางสาวแพรวเพชรมีอายุครบ 25 ปีบริบูรณ์ หรือนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งเป็นต้นไป ศาลชั้นต้นมีคำสั่ง "สำเนาให้โจทก์ ส่งในรายงาน" เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2566 จำเลยยื่นคำร้องขอให้มีคำสั่งให้จำเลยยุติการชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ ค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาบุตรทั้งสอง รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นตามสัญญา ประนีประนอมยอมความ ฉบับลงวันที่ 25 มกราคม 2559 นับแต่วันที่ยื่นคำร้องฉบับนี้เป็นต้นไป ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า "รวม" ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของจำเลยถือไม่ได้ว่าเป็นการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความดังที่โจทก์กล่าวอ้าง จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้องของโจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาตามคำร้องของจำเลย ฉบับลงวันที่ 18 มิถุนายน 2564 วันที่ 21 ธันวาคม 2564 และวันที่ 9 มิถุนายน 2566 แล้วมีคำสั่งใหม่ต่อไปตามรูปคดี ให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้นที่สั่งให้ค่าฤชาธรรมเนียมเป็นพับกับคืนค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นแก่จำเลยและคืนค่าขึ้นศาลกับค่านำส่งคำคู่ความในชั้นอุทธรณ์แก่โจทก์ จำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นฎีการับฟังเป็นยุติว่า โจทก์กับจำเลยเป็นสามีภริยาชอบด้วยกฎหมาย มีบุตรด้วยกัน 2 คน คือ นางสาวแพรวเพชร เกิดวันที่ 16 กันยายน 2540 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาประวัติศาสตร์และสาขาวิชาเยอรมันจากมหาวิทยาลัย ว. ประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบอาชีพรับจ้างที่บริษัท ต. และนายมิกก์ เกิดวันที่ 5 กรกฎาคม

2543 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาโฆษณาประชาสัมพันธ์จากมหาวิทยาลัย ค. ประเทศสหรัฐอเมริกา โจทก์เคยฟ้องคดีเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรทั้งสองจากจำเลยเป็นคดีหมายเลขแดงที่ 772/2555 ของศาลชั้นต้น ในคดีดังกล่าวศาลฎีกามีคำพิพากษาให้จำเลยจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรทั้งสองคนละ เดือนละ 35,000 บาท นับแต่วันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2554) เป็นต้นไป จนกว่าบุตรทั้งสองบรรลุนิติภาวะ ต่อมาเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2556 โจทก์ฟ้องเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์จากจำเลยเป็นคดีนี้ และเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2559 โจทก์กับจำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลชั้นต้นพิพากษาตามยอม คดีถึงที่สุดแล้ว คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยในประการแรกว่า สัญญาประนีประนอมยอมความ ฉบับลงวันที่ 25 มกราคม 2559 ข้อ 2. ข้อ 3. และข้อ 4. ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือไม่ เห็นว่า การที่โจทก์กับจำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความตกลงเกี่ยวกับเรื่องค่าอุปการะเลี้ยงดู ค่าการศึกษา และค่ารักษาพยาบาลบุตรทั้งสองนั้น แม้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1564 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควร แก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์" ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงการกำหนดหน้าที่ของบิดามารดาต้องให้การอุปการะเลี้ยงดูและการศึกษาแก่บุตรซึ่งยังเป็นผู้เยาว์เท่านั้น เมื่อการทำสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นเรื่องความตกลงของคู่สัญญาเกิดจากความสมัครใจของคู่สัญญา โดยที่มิได้มีบทบัญญัติของกฎหมายบังคับว่าบิดามารดาจะให้การอุปการะเลี้ยงดูและการศึกษาแก่บุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วไม่ได้ ดังนั้น การที่โจทก์กับจำเลยตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ซึ่งมีข้อตกลงว่า "...ข้อ 2. จำเลยตกลงยินยอมชำระค่าเลี้ยงดูบุตรทั้งสองคนละไม่ต่ำกว่าเดือนละ 35,000 บาท ตามคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีหมายเลขแดงที่ 772/2555 ของศาลชั้นต้น จนกว่าบุตรทั้งสองจะจบการศึกษาตามที่ระบุในข้อ 3. ... ข้อ 3. จำเลยจะเป็นผู้ชำระค่าการศึกษา ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรม และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรทั้งสองจนจบการศึกษาชั้นปริญญาตรีหรือชั้นสูงสุดตามที่บุตรทั้งสองต้องการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตามความเป็นจริง ทั้งนี้จำเลยและบุตรทั้งสองต้องได้รับความเห็นชอบร่วมกัน...ข้อ 4. จำเลยตกลงชำระค่ารักษาพยาบาล ค่าตรวจและดูแลสุขภาพ ของบุตรทั้งสองตามความเป็นจริง..." ข้อตกลงดังกล่าวถือว่าเป็นการยืดขยายหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูระหว่างบิดามารดากับบุตรออกไปหลังบุตรบรรลุนิติภาวะอันเป็นความปรารถนาดีของจำเลยผู้เป็นบิดาที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนบุตรทั้งสองของตนเอง จึงไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนย่อมใช้บังคับได้ที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษวินิจฉัยว่าสัญญาประนีประนอมยอมความ ฉบับลงวันที่ 29 มกราคม 2559 ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนนั้น ชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการต่อไปว่า ที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษพิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาตามคำร้องของจำเลยฉบับลงวันที่ 18 มิถุนายน 2564 วันที่ 21 ธันวาคม 2564 และวันที่ 9 มิถุนายน 2566 แล้วมีคำสั่งใหม่ต่อไปตามรูปคดีชอบหรือไม่ เห็นว่า หลังจากโจทก์กับจำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาตามยอมแล้ว โจทก์ยื่นคำร้อง ฉบับลงวันที่ 3 กันยายน 2563 อ้างว่าจำเลยไม่จ่ายเงินให้แก่บุตรทั้งสองตามที่ตกลงไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความขอให้ออกหมายเรียกจำเลยเพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษายอมความต่อไป อันเป็นการยื่นคำร้องขอบังคับคดีแก่จำเลยเพราะเหตุจำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษายอมความ ซึ่งจำเลยยื่นคำคัดค้าน ฉบับลงวันที่ 2 ธันวาคม 2563 ว่า จำเลยไม่ได้ปฏิบัติผิดสัญญาประนีประนอมยอมความ ขอให้ยก

คำร้อง ต่อมาจำเลยยื่นคำร้องรวม 3 ฉบับ คือ คำร้อง ฉบับลงวันที่ 18 มิถุนายน 2564 วันที่ 21 ธันวาคม 2564 และวันที่ 9 มิถุนายน 2566 สรุปใจความสำคัญได้ว่า จำเลยปฏิบัติตามสัญญา ประนีประนอมยอมความโดยชำระค่าอุปการะเลี้ยงดู ค่าการศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ให้แก่โจทก์ และบุตรทั้งสองเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันนางสาวแพรวเพชรจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจาก มหาวิทยาลัยในต่างประเทศถึง 2 สาขา และได้ทำงานในบริษัทด้านวิชาชีพทางกฎหมาย อันเป็น อาชีพที่มีความมั่นคงและรายได้ที่แน่นอนแล้ว ส่วนนายมิเกลก็จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจาก มหาวิทยาลัยในต่างประเทศ น่าจะประกอบอาชีพที่มีความมั่นคงและรายได้ที่แน่นอนเช่นเดียวกัน สำหรับจำเลยเกษียณอายุจากงานประจำแล้ว ไม่มีรายได้ที่แน่นอน ขอให้ศาลสั่งให้จำเลยยุติการ จ่ายเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ และค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาบุตรทั้งสอง รวมทั้ง ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามสัญญาประนีประนอมยอมความนับแต่วันที่ยื่นคำร้องเป็นต้นไป อันเป็น การยื่นคำร้องขอแก้ไขในเรื่องค่าอุปการะเลี้ยงดูตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1598/39 โดยจำเลยขอยุติการชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ ค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษา บุตรทั้งสอง รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับประเด็น ตามคำร้องของโจทก์ว่าจำเลยปฏิบัติผิดสัญญาประนีประนอมยอมความหรือไม่ ซึ่งข้อเท็จจริง ตามที่ปรากฏในสำนวนเกี่ยวกับคำร้องของจำเลย ฉบับลงวันที่ 18 มิถุนายน 2564 ศาลชั้นต้นมี คำสั่งว่า "สำเนาให้โจทก์ รอไว้สั่งวันนัด" และคำร้องของจำเลย ฉบับวันที่ 21 ธันวาคม 2564 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า "สำเนาให้โจทก์ ส่งในรายงาน" และปรากฏตามรายงานกระบวนการพิจารณาของ ศาลชั้นต้น ฉบับลงวันที่ 21 ธันวาคม 2564 ว่า ศาลชั้นต้นได้ดำเนินกระบวนการเกี่ยวกับ คำร้องของจำเลยดังกล่าว โดยสอบถามคู่ความและมีการกำหนดวันนัดไต่สวนคำร้องของจำเลยใน วันที่ 28 และ 29 มีนาคม 2565 ไว้ด้วย ส่วนคำร้องของจำเลย ฉบับวันที่ 9 มิถุนายน 2566 แม้ จำเลยจะยื่นคำร้องมาในระหว่างการไต่สวนพยานจำเลย และศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า "รวม" เท่านั้น แต่เนื้อหาตามคำร้องของจำเลยมีลักษณะเกี่ยวเนื่องกับคำร้องของจำเลย ฉบับลงวันที่ 18 มิถุนายน 2564 และวันที่ 21 ธันวาคม 2564 จึงเป็นคำร้องที่จำเลยยื่นเข้ามาในประเด็นเดิมที่เคยขอให้ศาล วินิจฉัยว่ามีเหตุสมควรให้จำเลยยุติการชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ ค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่า การศึกษาบุตรทั้งสอง รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นตามสัญญาประนีประนอมยอมความหรือไม่ และโจทก์ ได้รับสำเนาคำร้องดังกล่าวแล้ว ดังนั้น ถือว่าศาลชั้นต้นได้มีการไต่สวนพยานหลักฐานของจำเลย ตามคำร้องของจำเลยทั้งสามฉบับจนเสร็จสิ้นแล้ว ทั้งโจทก์ก็ยื่นคำแก้ฎีกาท่านองเดียวกับฎีกาของ จำเลยว่า ศาลชั้นต้นทำการไต่สวนคำร้องของจำเลยทั้งสามฉบับรวมไปกับการไต่สวนคำร้องของ โจทก์แล้ว การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเฉพาะคำร้องของโจทก์เท่านั้นโดยไม่ได้นำคำร้องของจำเลย ทั้งสามฉบับด้วยจึงเป็นการไม่ชอบ ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษพิพากษาให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่ง ตามคำร้องของจำเลยทั้งสามฉบับใหม่ตามรูปคดีนั้น ชอบแล้ว ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น แต่ อย่างไรก็ดีในส่วนที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษให้ย้อนสำนวนไปโดยไม่วินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์ เกี่ยวกับประเด็นว่าจำเลยปฏิบัติผิดสัญญาประนีประนอมยอมความหรือไม่ ซึ่งเป็นคนละเรื่อง กับคำร้องของจำเลยทั้งสามฉบับดังที่ได้วินิจฉัยข้างต้นแล้ว จึงเป็นกระบวนการที่ไม่ชอบ ที่ ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษพิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้นในส่วนนี้เป็นการมิชอบ แม้ไม่มีคู่ความ ฝ่ายใดฎีกา แต่เนื่องจากเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาจึงมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) ประกอบมาตรา 246, 252 และพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี

เยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 6 เมื่อศาลชั้นต้นไต่สวนพยานหลักฐานโจทก์และจำเลย เพียงพอแก่การวินิจฉัยดังที่กล่าวมาแล้ว เพื่อมิให้คดีล่าช้า ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยไปเสียทีเดียว โดยไม่ย้อนสำนวนให้ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัย มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ว่า จำเลยปฏิบัติผิดสัญญาประนีประนอมยอมความตามคำร้องของโจทก์หรือไม่ เห็นว่า โจทก์อุทธรณ์ว่าจำเลยไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 2. ที่ระบุว่า จำเลยตกลงยินยอมชำระค่าเลี้ยงดูบุตรทั้งสองคนละไม่ต่ำกว่าเดือนละ 35,000 บาทนั้น ข้อเท็จจริงได้ความจากทางไต่สวนของโจทก์และจำเลยรับกันว่า จำเลยชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูให้แก่บุตรทั้งสองทุกเดือน แต่เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศไม่คงที่ ทำให้บุตรทั้งสองได้รับเงินไม่ครบจำนวน 35,000 บาท ตามข้อตกลงดังกล่าว ซึ่งในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น จำเลยยินยอมชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูในส่วนที่ขาดให้แก่บุตรทั้งสองจนครบถ้วนแล้ว รวมทั้งเงินที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าจำเลยค้างชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรทั้งสอง 1 งวดด้วย ถือว่าจำเลยได้ปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความข้อ 2. แล้ว ส่วนที่โจทก์อุทธรณ์ว่าจำเลยไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3. ที่ระบุว่า จำเลยตกลงจะเป็นผู้ชำระค่าการศึกษา ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรม และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรทั้งสองจนจบการศึกษาชั้นปริญญาตรีหรือชั้นสูงสุดตามที่บุตรทั้งสองต้องการทั้งในประเทศและต่างประเทศตามความเป็นจริงนั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความจากทางไต่สวนของโจทก์และจำเลยรับกันว่า จำเลยชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรทั้งสองเป็นค่าการศึกษาทุกเทอม ค่าหอพัก ค่าอาหาร ค่าเครื่องบินไปกลับ และค่าซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมทั้งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาทั้งหมดเพียงคนเดียว นอกจากนี้จำเลยยังชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรทั้งสองทุกเดือน เดือนละ 35,000 บาท อีกส่วนหนึ่งต่างหาก แสดงว่าจำเลยมีความรับผิดชอบปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3. เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่โจทก์อ้างว่าเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาบุตรทั้งสอง เช่น ค่าทริปวันหยุดในการเดินทางไปเที่ยวดูเมืองต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายส่งนายมิคค์เข้าหอพักที่มหาวิทยาลัย ค่าซื้อโทรศัพท์เคลื่อนที่ ยี่ห้อไอโฟน 2 เครื่อง เป็นต้น ซึ่งจำเลยคัดค้านว่า ค่าใช้จ่ายในส่วนดังกล่าวไม่ใช่ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษาของบุตรทั้งสอง เห็นว่า ค่าใช้จ่ายที่โจทก์ขอให้จำเลยชำระเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเดินทางไปท่องเที่ยวในวันหยุดของบุตรทั้งสองเอง มิใช่ทางมหาวิทยาลัยจัดให้มีการทัศนศึกษา ส่วนค่าโทรศัพท์เคลื่อนที่ ยี่ห้อไอโฟน ก็ไม่ใช่อุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการศึกษา ซึ่งจำเลยก็ได้ซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์และแท็บเล็ตให้แก่บุตรทั้งสองใช้เป็นอุปกรณ์ในการศึกษาแล้ว ส่วนค่าใช้จ่ายในการที่โจทก์และนางสาวแพรวเพชรเดินทางไปส่งนายมิคค์เข้ามหาวิทยาลัย ได้ความจากทางไต่สวนว่าจำเลยเป็นผู้ออกเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวทั้งหมดเองโดยโจทก์ยอมรับว่าจำเลยเป็นคนออกเงินค่าใช้จ่ายเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ค่าใช้จ่ายดังกล่าวจึงไม่ใช่ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรทั้งสอง แม้จำเลยจะเคยชำระค่าใช้จ่ายในลักษณะดังกล่าวมาก่อนก็เป็นเพียงการชำระตามความสมัครใจของจำเลยในฐานะบิดาเป็นครั้งคราวซึ่งตามสัญญาประนีประนอมยอมความไม่ได้มีข้อตกลงให้จำเลยต้องชำระค่าใช้จ่ายที่จำเลยเคยชำระโดยปริยายทั้งตามข้อตกลงดังกล่าว มีข้อความระบุไว้ด้วยว่า ทั้งนี้จำเลยและบุตรทั้งสองต้องได้รับความเห็นชอบร่วมกัน โดยให้บุตรทั้งสองแจ้งรายละเอียดให้จำเลยทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วัน ซึ่งข้อเท็จจริงที่ได้จากทางไต่สวนปรากฏว่า ค่าใช้จ่ายส่วนนี้บุตรทั้งสองได้มีการใช้จ่ายไปโดยที่จำเลยกับบุตรทั้งสองยังไม่ได้มีการเห็นชอบร่วมกัน แม้โจทก์กล่าวอ้างว่า บุตรทั้งสองไม่สามารถขอความเห็นชอบในค่าใช้จ่ายดังกล่าวจากจำเลยได้ เนื่องจากจำเลยทอดทิ้งบุตรทั้งสองและปกปิด

ที่อยู่ของจำเลยไม่ให้บุตรทั้งสองทราบและไม่ยอมรับโทรศัพท์นั้น แต่ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวน กลับได้ความว่า โจทก์และบุตรทั้งสองยังคงติดต่อกับจำเลยทางแอปพลิเคชันไลน์ได้ เมื่อโจทก์และ บุตรทั้งสองขอเบิกค่าใช้จ่ายที่โจทก์และบุตรทั้งสองอ้างว่าเป็นค่าใช้จ่ายตามข้อตกลงในสัญญา ประนีประนอมยอมความ ปรากฏว่าจำเลยเพิกเฉยหรือปฏิเสธไม่ชำระค่าใช้จ่ายส่วนนี้ อัน แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเป็นกรณีที่ยังไม่มีการตกลงร่วมกัน จึงฟังไม่ได้ว่าจำเลยปฏิบัติ ผิดสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าว สำหรับที่โจทก์อุทธรณ์ว่าจำเลยไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง ตามในสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 4. ที่ระบุว่า จำเลยตกลงชำระค่ารักษาพยาบาล ค่า ตรวจและดูแลสุขภาพของบุตรทั้งสองนั้น ข้อตกลงดังกล่าวมีเงื่อนไขว่า จำเลยตกลงชำระ ตามความเป็นจริงโดยจำเลยจะนำเงินเข้าบัญชีบุตรทั้งสองภายใน 30 วัน นับแต่วันที่จำเลยได้รับ ต้นฉบับใบเสร็จรับเงินจากบุตรทั้งสอง อันแสดงให้เห็นถึงเจตนาของคู่สัญญาว่าจำเลยจะชำระ ตามที่มีหลักฐานเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลจริง ที่โจทก์กล่าวอ้างว่าเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2562 จำเลยไม่ชำระค่าผลิตภัณฑ์บำรุงผิวหน้า ยี่ห้อยูเซอร์ริน ให้แก่นางสาวแพรวเพชรตามรายการ ค่าใช้จ่ายที่ค้างชำระนั้น ตามทางไต่สวนของโจทก์ไม่ปรากฏว่านางสาวแพรวเพชรได้ส่ง ใบเสร็จรับเงินเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้แก่จำเลย แม้จำเลยจะเคยชำระค่าใช้จ่ายในลักษณะ ดังกล่าวโดยที่ไม่มีใบเสร็จรับเงิน ก็เป็นเพียงการชำระตามความสมัครใจของจำเลยในฐานะบิดา เป็นครั้งคราว โจทก์จะนำเหตุดังกล่าวมาอ้างเป็นข้อยกเว้นข้อตกลงตามสัญญา ประนีประนอมยอมความที่จำเลยต้องชำระโดยไม่มีหลักฐาน หาได้ไม่ ทั้งตามทางไต่สวนของโจทก์ ที่อ้างว่า นางสาวแพรวเพชรมีอาการเครียดจะมีอาการบวมและมีผื่นแดง แพทย์แนะนำให้ใช้ ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นประจำ แต่โจทก์มีเพียงใบรับรองแพทย์ ระบุว่านางสาวแพรวเพชรมีอาการ ออกผื่นและอาการบวมเท่านั้น โดยไม่ปรากฏความเห็นของแพทย์ว่ามีความจำเป็นที่นางสาวแพรว เพชรจะต้องใช้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวประจำ จึงยังไม่ได้ความชัดเจนว่าค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ดังกล่าวเป็นค่าดูแลสุขภาพของบุตรอย่างแท้จริง และที่โจทก์กล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2563 จำเลยค้างชำระ ค่าเครื่องทำความสะอาดผิวหน้าของนายมิกก์นั้น แม้โจทก์จะมีใบเสร็จรับ ในการชำระค่าใช้จ่ายดังกล่าวก็ตาม แต่ตามทางไต่สวนของโจทก์ได้ความเพียงว่าเครื่องดังกล่าวเป็น อุปกรณ์ที่ช่วยในการรักษาผิวและผิวหน้าซึ่งจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อยาและพบแพทย์ ผิวหนังเท่านั้น จึงยังไม่ได้ความชัดเจนว่าเป็นค่าดูแลสุขภาพของนายมิกก์ สำหรับที่โจทก์อ้างว่า เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2563 จำเลยไม่ได้ชำระค่ารักษาพยาบาลที่โรงพยาบาล น. เป็นเงิน 4,750 บาท ให้แก่นางสาวแพรวเพชรนั้น โจทก์มีหลักฐานการแจ้งค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้แก่จำเลยพร้อม สำเนาใบเสร็จมาแสดง ส่วนจำเลยอ้างเพียงว่า ไม่เคยค้างจ่ายค่ารักษาพยาบาลดังกล่าว แต่จำเลย กลับเบิกความตอบทนายโจทก์ถามค้านว่า จำเลยจำไม่ได้ว่าชำระค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ให้แก่นางสาว แพรวเพชรแล้วหรือไม่ เมื่อจำเลยไม่มีหลักฐานมาแสดงว่าได้มีการชำระค่าใช้จ่ายดังกล่าวไปแล้ว กรณีจึงฟังได้ว่าจำเลยยังไม่ได้ชำระค่าใช้จ่ายดังกล่าวแก่โจทก์ ถือว่าจำเลยปฏิบัติผิดสัญญาในส่วน นี้ นอกจากนี้โจทก์อุทธรณ์ว่า จำเลยปฏิบัติผิดสัญญาตามคำร้องของโจทก์ที่ขอให้จำเลยชำระ ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ 8 มกราคม 2564 และคำร้องขอนำส่งเอกสารเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ 13 มิถุนายน 2566 นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงในสำนวนว่า ศาลชั้นต้นไม่ได้มีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ แก้ไขเพิ่มเติมคำร้องของโจทก์ดังกล่าวซึ่งโจทก์ก็ได้โต้แย้งเกี่ยวกับการที่ศาลชั้นต้นยังไม่ได้มีคำสั่ง ตามคำร้องของโจทก์ไว้เลย ต้องถือว่าโจทก์ไม่ได้มีคำร้องขอให้จำเลยชำระค่าใช้จ่ายส่วนนี้ ศาลฎีกา จึงไม่วินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์ในส่วนนี้ให้ อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้นบางส่วน มีปัญหาต้องวินิจฉัย

คำร้องของจำเลย ฉบับลงวันที่ 18 มิถุนายน 2564 วันที่ 21 ธันวาคม 2564 และวันที่ 9 มิถุนายน 2566 ทั้งสามฉบับว่า มีเหตุที่ศาลจะสั่งให้จำเลยยุติการชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ ค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาบุตรทั้งสอง รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นตามสัญญาประนีประนอมยอมความหรือไม่ เห็นว่า เมื่อพิจารณาคำสั่งของศาลชั้นต้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2566 ปรากฏว่าศาลชั้นต้นมีคำวินิจฉัยและคำสั่งเฉพาะแต่คำร้องขอของโจทก์เท่านั้น โดยศาลชั้นต้นยังไม่ได้วินิจฉัยและมีคำสั่งตามคำร้องของจำเลยทั้งสามฉบับที่ขอให้จำเลยยุติการชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ ค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาบุตรทั้งสอง รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ถือว่าศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาไม่ชอบ แต่เนื่องจากประเด็นดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นตามคำร้องของโจทก์ ประกอบกับได้ความจากฎีกาของจำเลยและคำแก้ฎีกาของโจทก์ว่า ศาลชั้นต้นได้ทำการไต่สวนพยานตามคำร้องของจำเลยทั้งสามฉบับเสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งโจทก์และจำเลยประสงค์จะให้ศาลฎีกาวินิจฉัยและมีคำสั่งโดยไม่ต้องการให้มีการย้อนสำนวนไปให้ศาลล่างทั้งสองมีคำสั่งแต่อย่างใด เพื่อมิให้คดีล่าช้า ศาลฎีกาเห็นควรวินิจฉัยให้เสร็จสิ้นไปในคราวเดียวกัน เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1598/39 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อผู้มีส่วนได้เสียแสดงว่าพฤติการณ์ รายได้ หรือฐานะของคู่กรณีได้เปลี่ยนแปลงไป ศาลจะสั่งแก้ไขในเรื่องค่าอุปการะเลี้ยงดูโดยให้เพิกถอน ลด เพิ่ม หรือกลับให้ค่าอุปการะเลี้ยงดูอีกก็ได้ ตามบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงอาจจะเกิดขึ้นได้ 4 ประการ คือ เพิ่มขึ้น ลดลง ไม่ให้อีกต่อไป หรือเคยไม่ให้แต่กลับมาให้ใหม่ โดยขึ้นกับพฤติการณ์ รายได้ ตลอดจนฐานะความเป็นอยู่ของทั้งสองฝ่าย และไม่ว่าค่าอุปการะเลี้ยงดูจะได้กำหนดโดยคำพิพากษา ข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความก็ตาม ย่อมสามารถเปลี่ยนแปลงในภายหลังได้เสมอ ดังนั้น แม้สัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์กับจำเลยจะกระทำขึ้นโดยชอบด้วยความสมัครใจของคู่กรณี หากต่อมาพฤติการณ์ รายได้ หรือฐานะของจำเลยได้เปลี่ยนแปลงไป จำเลยก็ชอบที่จะร้องขอให้เปลี่ยนแปลงได้ แสดงว่าการกำหนดค่าอุปการะเลี้ยงดูมีลักษณะเป็นการชั่วคราวจึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ หากมีข้อเท็จจริงตามที่กฎหมายระบุไว้เกิดขึ้น ประกอบกับมาตรา 1598/38 บัญญัติว่า ...ค่าอุปการะเลี้ยงดูนี้ศาลอาจให้เพียงใดหรือไม่ให้ก็ได้ โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้มีหน้าที่ต้องให้ ฐานะของผู้รับและพฤติการณ์แห่งกรณี ด้วยเช่นนี้ เมื่อพิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์กับจำเลย ข้อ 1. มีข้อความว่า "จำเลยตกลงยินยอมชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์เป็นเงินเดือนละ 50,000 บาท ...จนกว่านายมิเกล จบการศึกษาระดับปริญญาตรี" และข้อ 2. มีข้อความว่า "จำเลยตกลงยินยอมชำระค่าเลี้ยงดูบุตรทั้งสองคนละไม่ต่ำกว่าเดือนละ 35,000 บาท...จนกว่าบุตรทั้งสองจะจบการศึกษาตามที่ระบุในข้อ 3. ..." และข้อ 3. มีข้อความว่า "จำเลยจะเป็นผู้ชำระค่าการศึกษา ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรม และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรทั้งสองจนจบการศึกษาชั้นปริญญาตรีหรือชั้นสูงสุดตามที่บุตรทั้งสองต้องการทั้งในประเทศและต่างประเทศตามความเป็นจริง..." เห็นได้ว่า สัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวกำหนดให้จำเลยหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดูของบุตรทั้งสองมีสองกรณี กล่าวคือ กรณีแรกเมื่อบุตรทั้งสองศึกษาจบปริญญาตรี กรณีที่สองเมื่อบุตรทั้งสองศึกษาจบชั้นสูงสุด โดยใช้คำว่า "หรือ" ซึ่งหมายความว่าถึงกรณีหนึ่งกรณีใดก็ได้ที่มาถึงก่อน ส่วนค่าใช้จ่ายอื่นตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 4. และข้อ 5. ก็เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการอุปการะเลี้ยงดูบุตร ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในช่วงเวลาเดียวกับสัญญาประนีประนอมยอมความข้อ 2. และข้อ 3. ซึ่งต้องอยู่ในเงื่อนไขหลักเกณฑ์การหลุดพ้นความรับผิดชอบ

เช่นเดียวกันกับที่กล่าวมาข้างต้น แต่อย่างไรก็ดี ได้ความจากคำร้องของจำเลยทั้งสามฉบับว่าจำเลย ประสงค์จะยุติชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ ค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาบุตรทั้งสอง รวมทั้ง ค่าใช้จ่ายอื่นตั้งแต่จำเลยยื่นคำร้อง ฉบับลงวันที่ 9 มิถุนายน 2566 ถือว่าจำเลยมีความประสงค์จะ ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูแตกต่างไปจากเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความ อัน เป็นประโยชน์แก่บุตรทั้งสองและโจทก์ย่อมกระทำได้ เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า นางสาวแพรว เพชร บุตรคนที่ 1 มีอายุครบ 25 ปี ทั้งประกอบอาชีพการงานแล้ว จึงเห็นควรให้จำเลยยุติการชำระ ค่าอุปการะเลี้ยงดู ค่าการศึกษา และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของนางสาวแพรวเพชร ส่วนนายมิกก์ บุตรคนที่ 2 ปรากฏว่าในวันที่จำเลยยื่นคำร้องฉบับที่สาม ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2566 นายมิกก์จบ การศึกษาปริญญาตรีจึงเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความ ซึ่ง จำเลยมีสิทธิยุติการชำระค่าอุปการะเลี้ยงดู ค่าการศึกษา และค่าใช้จ่ายอื่นของนายมิกก์ตามสัญญา ประนีประนอมยอมความได้ สำหรับค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 1. ระบุให้จำเลยรับผิดชอบชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูของโจทก์จนกว่านายมิกก์จบการศึกษาระดับ ปริญญาตรี ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่า ขณะจำเลยยื่นคำร้องฉบับที่สาม นายมิกก์จบการศึกษาระดับ ปริญญาตรีแล้ว จึงเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความ จำเลยจึง หลุดพ้นความรับผิดไม่ต้องชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่โจทก์อีกต่อไป พิจารณา แก่เป็นว่า ให้ยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษที่ยกคำสั่งศาลชั้นต้นในส่วนคำร้องของ โจทก์ด้วย โดยให้บังคับคดีแก่จำเลยในส่วนของนางสาวแพรวเพชร บุตร ตามสัญญา ประนีประนอมยอมความเป็นเงิน 4,750 บาท และให้จำเลยยุติการชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ ค่า อุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาเล่าเรียนบุตรทั้งสอง รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นตามสัญญา ประนีประนอมยอมความนับตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2566 นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษา ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ

องค์คณะ

ประวิทย์ อธิชัยวัฒนา · อริยะ นาวิธรรม · ยุพา วงศ์ทองทิวิ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1694/2569>